

INSIDE

Volume 11 Issue 1 Editor: Dr. Bhalchandra H Joshi

JANUARY 2019

GLS INSTITUTE OF DESIGN HOSTS ADF 2018

Pg : 2 ▶
RAGHURAM RAJAN AND URJIT PATEL: A TALE OF TWO GOVERNORS

Pg : 4 ▶
S/HEFEST #CELEBRATINGWOMANHOOD

Pg : 6-7 ▶
AHMEDABAD DESIGN FEST 2018

Pg : 8 ▶
શહેરીમાલા: ભક્તિનો અધિકાર કે પછી અધિકારની ભક્તિ?

Pg : 11 ▶
MONETA 2018

Ahmedabad Design Fest (ADF) 2018, was the first Design fest in Ahmedabad and received tremendous applause in its inaugural year. The fest, spread over three days from December 21 – 23, 2018, was exceptionally well received by the people who visited it and was specifically lauded for its vividly wonderful depiction of the world of Art and Design. Ahmedabad Design Fest 2018 revolved around the theme ‘Celebrate Ahmedabad’ and sought to promote and celebrate the Heritage, Arts and Culture of India’s design cradle.

This first-of-its-kind fest was conceived, planned and executed by the faculty and students of GLS University’s Faculty of Design led by Prof. Anil Sinha. The management of GLS University led by the President Shri Sudhir Nanavati completely backed and supported their endeavours and stood by them through the months of preparations.

ADF 2018 was inaugurated on December 21, 2018. Mr Subrata Bhowmick was the Chief Guest and President of GLS University, Shri Sudhir Nanavati presided over the function. Ahmedabad Design Fest witnessed over 20 key speakers from varying fields of design such as Rajesh Dahiya and Abhijit Bansod along with entrepreneurs like Deepak Pareek, the founder of MyCrop and Ankit Vyas, founder of Oizom. There were daily screenings of half a dozen

award-winning short films and documentaries from some of the best Indie film directors

such as Payal Kapadia and Atul Dodiya. The fest also witnessed panel discussions

hosted by organisations such as the internationally renowned Institute of Indian Interior Designer (IIID) and Ahmedabad’s own Ahmedabad Book Club. The fest was host to some of the country’s biggest art platforms like Lualica, Nathi Nonsense and Artist’s Adda featuring local talents and performers. Night events had stand-up comedy segment by world renowned comedian Rahul Subramanian, dance performances by internationally acclaimed mavericks Bharat Bariya, Akshay Patel and Pooja Purohit, a musical night from Ahmedabad’s favourite Megdhanush band and the globe trotters Prem Joshua and Band. These events, activities and workshops brought together over 7000 enthusiastic students, professionals and design aspirants from all over the country. This uniquely developed three-day fest was welcomed by the people of India with open arms. ADF 2018, Gujarat’s First National Design Fest, has proved to be a milestone in Ahmedabad’s design heritage.

GLS VOICE
wishes all its’ readers a very happy, healthy, and prosperous 2019!!!

RAGHURAM RAJAN AND URJIT PATEL: A TALE OF TWO GOVERNORS

By Shyam Kakkad

The Reserve Bank of India finally saw an exit of the governor after a perceived turbulent period of tussle with his counterpart at the North Block (Finance Ministry). These difficult times shrouded with differences in opinions, ultimately lead to the untimely exit of the less-spoken governor Urjit Patel; Patel, who choose to speak loudly or rather roar this time, after his silence at the time of demonetisation, where it was seen that the RBI was a subset of the government and the puppet of Government decision making.

Where did it all start?

It is not surprising that there have been differences of opinions or sweet & sour relations in the relationship with the Finance Ministry and the Government, right from its first governor Sir Osborne Smith, who also cut-short his tenure. This time it was a bit different, in the sense that the RBI chose to speak this time,

and it all started with the charged and irascible speech of Deputy Governor Viral Acharya at the A.D. Shroff Memorial Lecture at Mumbai. This speech made the government livid and the rest is not unknown. The government didn't let this saga slide by and chose to invoke the never used Section 7 of the RBI Act. This merely shows the aggressiveness of the government and the abusive stance that they have taken by initiating talks with the governor by invoking the Section 7 of the RBI Act. The point here is the way in which government reacted. The events that happened after this were criticised by several and has resulted in the paan-wala and chai-wala point gossips for the general public.

Not jumping too deep into this discussion, let us delve into the Tale of the last two RBI Governors, Raghuram Rajan and Urjit Patel.

The Commonalities

Both the governors are economists of repute having studied in elegant institutions, with the sharpest of brains in world. There appointments were also atypical. Where previous RBI governors were bureaucrats from government appointed at the top of the banking sector regulator, Raghuram Rajan is an academician, and Urjit Patel has been mainly in the advisory field, with the Ivy League institutions around the globe.

Both the governors were at

the helm of RBI at a time when India was dealing with so many issues that could harm the economy and derail it. Raghuram Rajan became governor at a time when India was considered in the 'Fragile Five' economies of the world, with Inflation soaring high, huge balance of payment problem, and starting of the recognition of Bank NPAs. On the other hand, Urjit Patel had arrived and had just settled a couple of months before the government announced the highly discussed/criticised/debated demonetisation programme. He was the one who had to face the heat from its own staff as well as from the nation, when he chose to stay silent.

As previously said, they were both economists by their profession, but one more thing they had in common was their communication style. As rightly observed, they were found to be resilient on taking the market's or the market maker's view on policy decisions and on other issues that affected the nation as a whole. This was strange as taking the market maker's view has been much sought at RBI in the D. Subbarao or Y.V. Reddy regime.

Lastly, the duo has fought a lot to preserve the autonomy of an eight decade old institution which has always played an incredible role in developing the nation and standing strong at the times of crisis.

The Differences

Reformer Rajan: Rajan has been true to its core when we talk about him from the viewpoint of initiating reforms. He is widely acknowledged for rolling out the differentiated banking license and hence opening the way to form 'Small Finance Banks' and 'Payment Banks', and thereby brought the academia to the real world. He was not shy of implementing an idea, which had emerged from academia. Another example is the Unified Payments Interface, which is also considered to be his brainchild. Rajan was an outspoken person. This added with charisma gave him a 'James Bond of Central Banking' type of image. Rajan was straight forward, as he talked freely about the government's 'Make in India' programme and on sensitive issues such as Intolerance and on India's illustrious GDP growth at the time when the world economy was shrinking. It is to be noted that Rajan wanted to take the hard approach to tackle the NPA problem, through a deep surgery for the same. He was the one who started the new regime of inflation- targeting, so as to manage the economy better, after consultation with the government and then after converted it into legislation.

Pragmatic Patel: While Rajan was unipliable in his approach to solve the NPA problem, Patel took the

pragmatic way for solving the mountainous NPA problem, so as not to pose any risk on the GDP growth and at the same time, bring some new ideas and reforms in tackling the problem. Patel was the chairman of the committee that suggested the constitution of Monetary Policy Committee to decide on the interest rates instead of the Governor who decides on the policy rates. Surprisingly, after Rajan was declined second term as governor, it was Patel under whom the first Monetary Policy Committee (MPC) was formed, and thus started the new tradition for deciding on the benchmark rates. While Rajan was termed as outspoken, Patel was being less-spoken and in a way introverted. Well, as I write this column, it can't be perfectly said that Patel was less-spoken, as he gave quiet hard message in a silent way through his resignation.

While there can be many more points to be added here, what needs to be seen now is how the new governor Shaktikanta Das, a former finance ministry bureaucrat manages the central bank. He has to fill in the big shoes as a Governor, and at the same time, deal with the various issues pertaining to the economy and reinstate the talk with the government on various policy issues and to take care that they are on the same ground. It will be a busy year for him as the Lok Sabha Elections are due and the government wants to be elected again, to continue the reforms and to ensure that the political stability stands strong. There are so many things on agenda that need to be put on track again, to see that the country doesn't get back where it used to be and keeps going ahead on the growth trajectory slowly but steadily. Let's hope that the new governor will stand by the Autonomy of Central Bank, and will have the ability to say NO to the government where it is due.

Photo Courtesy: Business Standard. Illustrations by Ajay Mohanty (The writer is an alumni of FBA – NRBA)

Volume: 11, Issue: I

© 2009 All rights reserved.

President, GLS

Deepak Navnitlal Parikh
Honorary Secretary, GLS

Devang Nanavati

Publisher & Editor-in-chief

Dr Bhalchandra Joshi

(Registrar, GLS)

Managing Editor

Dr. Avani Desai

Editorial Board

Aashal Bhatt

Dr. Dharini Patel

Dipalee Atre

Dr. Jean Dsouza

Kalpesh Jani

Dr. Kavita Patel

Dr. Kruti Paritosh

Dr. Marzun Jokhi

Dr. Nirja Vasavada

Dr. Jayesh Mandanka

GLS Voice is published monthly by Gujarat

Law Society, Law Garden, Ellisbridge,

Ahmedabad.

The opinions expressed by others in GLS

Voice do not necessarily reflect those of

Gujarat Law Society or its members. Letters

to the Editorial Board and other correspond-

ence should be sent to The Editorial Board,

GLS Voice, Gujarat Law Society, Law Garden,

Ellisbridge, Ahmedabad or e-mailed to

editor@gujaratlawsociety.org

CORPORATE INTERACTIONS AT FACULTY OF MANAGEMENT

To ensure the culmination of classroom learning with corporate exposure, Faculty of Management organizes corporate interactions regularly in the form of Guest lectures and Industrial visits. The details are as under:

Bhakti Jhaveri Dhanak Senior Manager - Human Resources at Centre for Innovation Incubation and Entrepreneurship (CIIE), IIM Ahmedabad

CIIE was established in 2002 initially as an academic research centre and has undertaken multiple initiatives to catalyze entrepreneurship in India. A guest session on 'Diversity and Inclusion and the challenges faced by managers in 21st century' was delivered by Ms.

Bhakti Jhaveri Dhanak. It left the students mesmerized and contemplating with the idea of diversity challenges.

Mr. Harshal Shelat - Self Employed

A guest lecture on Wealth Management was arranged for MBA semester III students under the subject of Investments Management. The session was

delivered by Mr. Harshal Shelat, who has an experience of more than a decade in the area of financial services. He shared some interesting statistics with the students to help them understand the industry dynamics and to help them plan their career in the said industry. The session was a learning experience for the students.

STATE LEVEL RESEARCH WORKSHOP FOR STUDENTS AT GLS UNIVERSITY'S FACULTY OF COMMERCE (B. COM.)

Written by Hastimal Sagara, FoC, GLS University

GLS University's Faculty of Commerce in collaboration with the Indian Social Science Academy (ISSA), Allahabad had organized a State Level Research Workshop for Students to motivate students towards research on December 7, 2018. This was a unique and unparalleled attempt by GLS University's Faculty of Commerce wherein a research workshop was organized exclusively for students.

Around 350 students of U.G., P.G., M. Phil. and Ph. D. programs and about a dozen of members of faculty from Gujarat University, Nirma University, PDU, Sardar Patel University, Rai University, St. Xavier's College (Autonomous), GLS University and Ahmedabad University had attended the workshop.

The resource persons for the workshop included Dr. Binod Agrawal, President, Indian Social Science Academy and former Professor of Eminence and Director General TALEEM

Research Foundation, Ahmedabad, Dr. Keshab Das, Professor, Gujarat Institute of Development Research, Ahmedabad, Dr. Tara Nair, Professor, Gujarat Institute of Development Research, Ahmedabad, Dr. Hansa Jain, Associate Professor, Sardar Patel Institute of Economic Research, Ahmedabad and Dr. Jaya Prakash Pradhan, Associate Professor, Central University of Gujarat, Gandhinagar.

Dr. Tara Nair deliberated on the titles, 'Approaches to Social Science Research' and 'Digital Credit Initiatives and Privacy Issues' wherein she spoke in length on how to prepare a research design and important components of a thesis. She motivated students to start writing on one's own areas of interest which will help improve writing skills in the long run. She suggested to start a 'Students' Research Journal' at GLS University. Dr. Keshab Das spoke on 'Identifying Research Questions and Data Sources: Initial Steps' and on '4th Industrial Revolution and the

Digital Challenge'. He suggested students to read books and journals on a particular topic before framing research questions. He talked about research problematique, referencing and plagiarism. He also deliberated on 4th Industrial Revolution's impact on our manufacturing, employment and productivity. Dr. Hansa Jain in her presentation titled 'Digitalization and Employment Challenges' shared very insightful thoughts on her research findings based on her field study. Dr. Jaya Prakash Pradhan made an interesting presentation on 'Trends and Patterns of ICT Investment in Indian Organized Manufacturing'. He concluded that older firms in the Indian organized manufacturing' invest more in ICT than the newer ones.

The workshop received an overwhelming response and a very positive feedback from the participants. The participating students and teachers suggested us to organize such events on a regular basis.

HUMAN RIGHTS DAY CELEBRATION AT GLS LAW COLLEGE

By Sonal Rawal

GLS Law College celebrated the Human Rights Day on 10th December 2018 under the banner of Thought Republic, the literary and debating society of the college. The celebration was marked by undertaking an inter-semester panel discussion competition. The students debated on the topic "Essential Religious Practices vis-à-vis Human Rights during the competition. The discussion revolved around the religious practices and human rights violation at the global context. Students cited the cases of human rights violation such as genital mutilations, breast ironing, isolation of women during the menstrual cycle etc. The panelists also referred to the various judgments of the Supreme Court and High Courts regarding human rights violations.

The competition was judged by Shri Rajni Mehta, Barrister-High Court of Gujarat, Ms. Rebecca Sudan – an image consultant and language expert and Ms. Ritika Bajaj, Proprietor and HR Head - Rajvi Jobs. The jury advised the budding lawyers to improve the contents of the discussion, display confidence and show respect for the fellow competitors at the time of argument.

This time, the rotating trophy was bagged by the semester eight students - Aditya Dave, Shyam Naik and Shreyansh Gaur.

Towards end, the faculty members and students took a pledge to create awareness among the fellow citizens on human rights issues and promote human rights of all without any discrimination.

(The writer is an Assistant Professor at GLS Law College)

WORKSHOP ON EBSCO ONLINE RESEARCH DATABASE AT FACULTY OF MANAGEMENT

A workshop on 'EBSCO Database' was organized for 3rd year I-MBA students. Mr. G.K. Upadhyaya, Sr. Training Specialist-Western Region, EBSCO Information Services India Pvt. Ltd. briefed the students on various topics like

creation of personalized folder for research, off-campus access of database, sharing of assignment and articles, video database, access of database on smart phone and so on. Students here highly inclined on utilizing this facility for their future research endeavours.

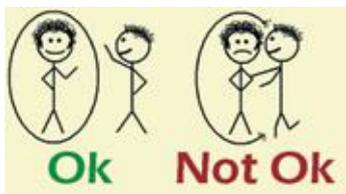
PROTECTING PERSONAL SPACE AT WORKPLACE

By Dr. Nirja Vasavada

Have you ever felt uncomfortable when someone stands too close? Have you felt the need to step back while talking to someone? Is your personal space respected? Do you respect other people's personal space?

The term "personal space" generally refers to the physical distance between two people in a social, family or work environment. However, along with the non-verbal behaviour, sometimes, even verbal comment may make you feel that your space is violated there. In order to have a healthy, safe and comfortable work environment, it is very crucial that every employee understands the importance of personal space, and respects it. In fact, observing boundaries at a workplace is a part of maintaining professionalism.

Many a times it happens that if you work with people for years, these lines may get blurred. At such times, it is required to observe other people's reaction; and if they seem uncomfortable, understand that you have violated their personal space. At the same time, if you are the one whose space is violated, it is very important to send the

message across; rather than avoiding the issue.

What may invade the personal space?

Physical distance of less than 3 feet.

Comment on female co-workers' make up or dressing style.

Clicking pictures without knowledge or consent.

Probing into others' cell phone/laptop

Rummaging the co-workers' desk/drawers/personal belonging, without their knowledge or consent.

Sitting leisurely with your arms or legs spread, close to co-workers.

Stretching inappropriately Physical touch (in the pretext of patting back, nudging or elbowing, tickling or poking)

Any other behaviour that invites discomfort and embarrassment to fellow workers.

(Writer is an Asst. Professor in English and Communication at FBA-NRBBA)

WOMEN'S HEALTH AWARENESS TALK AT FACULTY OF COMMERCE

Women Health Awareness Talk had been organised under CWDC for college girl students on 13th December, 2018, Thursday at Faculty of Commerce (GLSIC). Dr. Rajal Thakar, a renowned Ob. Gynaecologist was invited as an expert speaker. Around 150 girl

students had participated in the programme. It was an effort to bring awareness regarding women's health and hygiene. Dr. Thakar shared her expert knowledge regarding menstrual issues of females. She also focussed on food habits and lifestyle to remain fit and healthy.

S/HEFEST

#CELEBRATINGWOMANHOOD

Faculty of Commerce, under the Collegiate Woman Development Committee (CWDC) organized a three days festival S/heFest #celebratingwomanhood from 17th December, 2018 to 19th December, 2018. The purpose of this event was to practically achieve the mission of imparting maximum awareness on 'Gender Sensitization, Equality & Safety'

On 17th and 18th December, 2018, various competitions like Rangoli, Poster Making, Mono Acting, Bookmark Making and Poetry Completion encompassing the theme of STAND TOGETHER- A stand for Gender Equality, Gender Sensitivity and Gender Safety were conducted wherein 125 students participated from 15 different colleges of Gujarat Law Society.

On 19th December, 2018, a Symposium was organized in H. H. Auditorium, GLS Campus wherein Dr. Mrugesh Vaishnav, renowned Psychiatrist, Dr. Darshana Thakkar, known Gynaecologist & Motivational Speaker, and Dr. Mayuri Pandya, Director, GLS Law College enthralled the audience with their expertise and interacted with the students. Dr. Mrugesh Vaishnav wittily conducted the session wherein he guided the young girls about the relationship problems and mishaps they face. Dr. Darshana Thakkar very strongly conveyed "If you see a girl on road at midnight, she is your responsibility and not an opportunity". She emphasized on gender sensitivity and a balanced society. Dr. Mayuri Pandya talked about "Breaking the Silence." She discussed many cases wherein path breaking judgments were taken when the practices followed

were questioned by females. The Symposium was followed by performance of a skit 'Her Body, Her Right' by students of Faculty of Commerce which depicted the journey of a woman from early age to urban era.

The day concluded with the valedictory function wherein the winners of various

competitions and events which took place on 17th & 18th December, 2018 were felicitated with certificates and cash prizes by the President of the function, Dr. B. H. Joshi (Provost, GLS University) and the Chief Guest of the function, Shri Vadibhai Patel (Dean, Student Welfare Committee, GLS University).

BEING SOCIALLY RESPONSIBLE

Being socially responsible is a way of life at GLS University. This was once again seen when a range of activities were conducted by the various colleges. Faculty of Commerce-SMPIC provided succour to the street dwellers by distributing blankets, tried to alleviate the suffering of cancer patients by spending time with

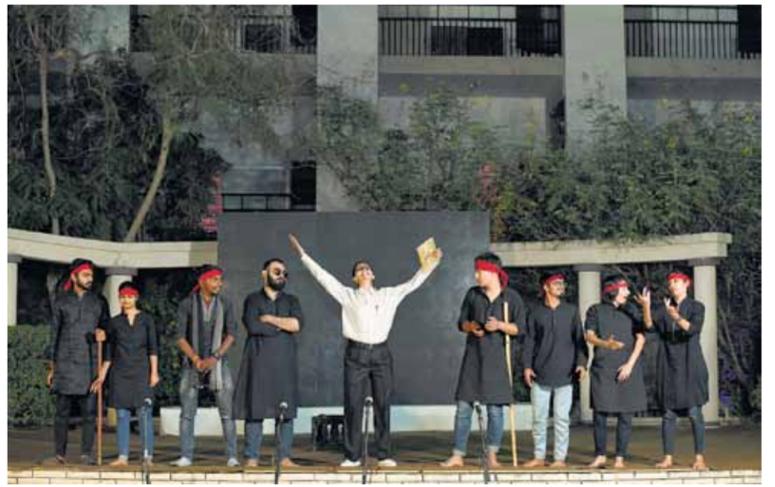
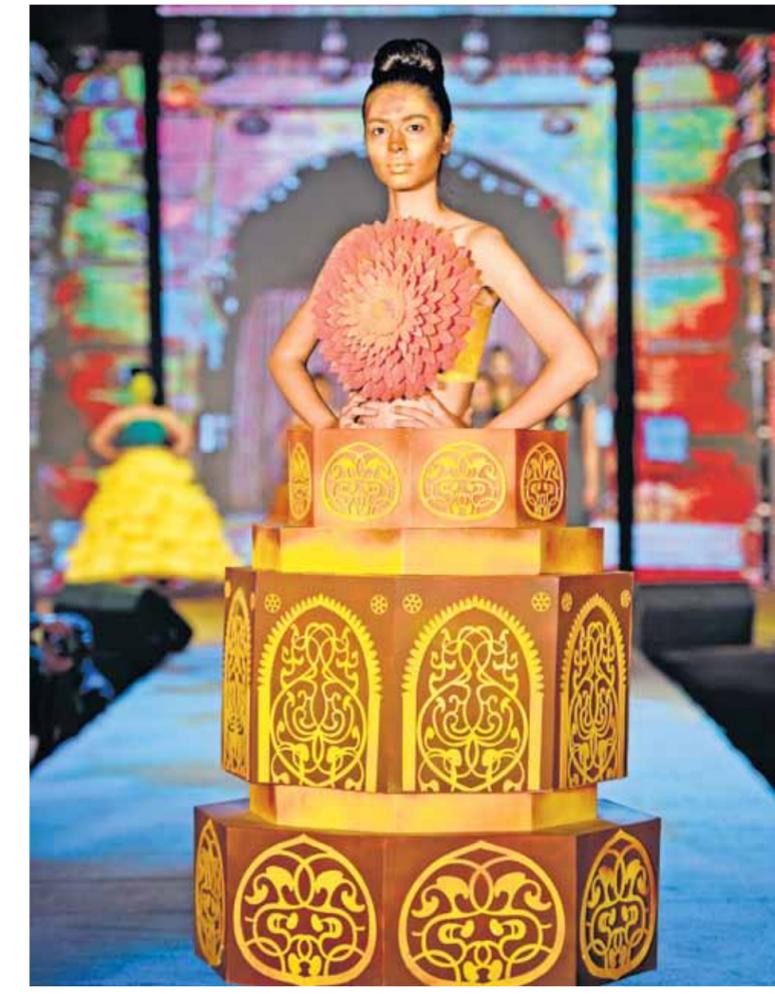
them, and brought cheer to the faces of young children from municipal school. Faculty of Management-IMBA organized events like blood donation camp, tree plantation, Daan Utsav collaborating as a team. They also worked closely with NGO's like Jeevan Sandhya, Robinhood, Samvedna and Blind Peoples Association to

help the senior citizens, blind people, and under privileged kids. FBA-NRBBA conducted a blood donation and thalassaemia testing camp. They also made posters on the theme of 'Clean Campus' and put them up at various locations on campus.

Ahmedabad Design Fest 2018

Between December 21, 2018 and December 23, 2018 GLS Campus wore a festive look. GLSID had hosted a National Level Event Ahmedabad Design Fest 2018. Here are some images from the same...

શબરીમાલા: ભક્તિનો અધિકાર કે પછી અધિકારની ભક્તિ?

By Dr B H Joshi &
Dr Jayesh Mandanka

શબરીની સેવા, શ્રદ્ધા અને ભક્તિનું સ્મરણ કરાવતું શબરીમાલા ધામ કેરળ અને તામિલનાડુની સરહદ પર પશ્ચિમઘાટની ગિરિમાળામાં પૂળકવનના નામે પ્રસિદ્ધ ૧૮ પર્વતોના સમુદયમાં આવેલું છે. કહે છે કે ભગવાન શ્રી રામે શબરીમાલામાં શબરીનાં ભક્તિભાવપૂર્ણ એકાં બોર આરોગ્યા હતાં. ઋષીઓની સેવા કરતાં કરતાં તેઓના વચનમાં શ્રદ્ધા રાખી છેક બાળવયથી શબરીએ શ્રી રામની પ્રતીક્ષા કરી હતી. શબરીએ અકબંધ રાખેલ પ્રતીક્ષા ભક્તિનું પવિત્ર ધામ એટલે શબરીમાલા.

શબરીમાલા ભગવાન અચ્યપ્પાનું પવિત્ર ધામ પણ છે. ભક્તોના કષ્ટ દૂર કરવાના શુભ હેતુથી બ્રહ્મચર્ય વ્રત ધારણ કરી ભગવાન અચ્યપ્પા આનિર્જન અને દુર્ગમ પ્રદેશમાં આવી વસ્યાહતાં. પુરાણકથા અનુસાર મહર્ષિ પરશુરામે ભગવાન અચ્યપ્પાની આરાધના કરવા માટે અહીં તેમની મૂર્તિ સ્થાપિત કરી હતી. વર્ષના ૩૬૫ માંથી માંડ ૧૦૦ જેટલા દિવસો માટે ખુલ્લા રહેતા શબરીમાલા મંદિરના દર્શને દર વર્ષે ૫ કરોડથી વધુ શ્રદ્ધાળુઓ પધારે છે. નાતજાતના ભેદભાવ વિના અહીં તમામ ભક્તોને આવકાર છે. તમામ યાત્રાળુઓ એકબીજાને ભગવાનનો અંશ માની સહુને 'સ્વામી' કહી આદર આપે છે. અહીંમંડલ પૂજાનો મહિમા વિશેષ છે જેમાં સામેલ થવા ભક્તો સ્વેચ્છાએ મનની શુદ્ધિ માટે સતત ૪૧ દિવસો સુધી ઉપવાસ તેમજ વિવિધ તપ અને વ્રતનિયમના અનુષ્ઠાન કરતા હોય છે.

માનવ સભ્યતાનાં મૂળ આપણને વિશ્વના ધર્મોમાં જોવા મળે છે. અને ધર્મગ્રંથો જાણે કે માનવજીવનની આચારસંહિતાસમા ઓપરેટીંગ મેન્યુઅલ્સ છે! માનવી અને સમાજને સ્વસ્થ, સભ્ય અને પ્રગતિશીલ બનાવવામાં ધર્મ અને સાંસ્કૃતિક પરંપરાઓનો ખૂબ મોટો ફાળો રહ્યો છે. આપણાં અંકકાર, અજ્ઞાન કે સીમિત દ્રષ્ટિને કારણે કદાચ તેની દુરગામી અને વૈશ્વિક ઉપયોગિતાને સમજવામાં કે સ્વીકારવામાં આપણે ક્યારેય ઉણા ઉતરીએ એવું બની શકે પરંતુ એ વાતમાં જરાય અતિશયોક્તિ નથી કે વર્તમાન શાસન પ્રણાલી, વર્તમાન ન્યાય પ્રણાલી અને વર્તમાન સામાજિક વ્યવસ્થાના મૂળ આપણી પુરાતન ધાર્મિક અને સાંસ્કૃતિક ધરોહર સાથે કોઈને કોઈ રીતે જોડાયેલા છે.

આપણી પ્રાચીન જીવનશૈલીએ આપણાં વર્તમાનને અવશ્ય ભાવિત અને પ્રેરિત કર્યો છે. જેમ કે પ્રકૃતિના અનેક અંગભૂત ઘટકોને તથા પશુ-પંખીઓને ઈશ્વરના અંશ કે વાહન તરીકે આદર આપી તેઓના વૈવિધ્ય અને અસ્તિત્વની જાળવણી કરવાનો પર્યાવરણપ્રેમી અભિગમ તથા શાકાહાર, યોગ અને આયુર્વેદ અપનાવી સ્વસ્થ અને તેદુરસ્ત રહેવાની જીવનશૈલી. હાલમાં વિશ્વભરમાં સર્વત્ર ભારતીય આહાર-વિહાર, યોગ, આયુર્વેદ, ધ્યાન, વગેરેની ક્રમશઃ સ્વીકૃતિ થઈ રહી છે. જે તેની સર્વકાલીન પ્રાસંગિકતા અને ઉપયોગિતા સૂચવે છે. આપણા વૈદિક ગણિત, શાસ્ત્રીય નૃત્ય અને શાસ્ત્રીય સંગીતે સમગ્ર વિશ્વને ધેલું કર્યું છે. વળી અનેક વર્તમાન વૈશ્વિક સમસ્યાઓના ઉકેલ પણ આપણને સમયની કસોટીએ ખરી ઉતરેલી આપણી પુરાતન પરંપરામાંથી મળી રહ્યા છે. આવા સંજોગોમાં શબરીમાલા ખાતેના અચ્યપ્પા મંદિર પ્રવેશના વિવાદને સમગ્રતયા નાણવાની આપણી સહુની ફરજ બને છે.

તારીખ ૨૮ સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૮ ના રોજ ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલતના મહારમુખ્ય ન્યાયાધીશ શ્રી દીપક મિશ્રાના નેતૃ

ત્વમાં પાંચ આદરણીય જજની બંધારણીય ખંડપીઠે ચાર વિરૂદ્ધ એકની બહુમતીથી બંધારણના સમાનતાના અધિકારને ટાંકીને શબરીમાલા મંદિરમાં તમામ વયની મહિલાઓને પ્રવેશનો અધિકાર આપ્યો. આ બંધારણીય ખંડપીઠના એકમાત્ર મહિલા ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી ઈન્દુ મલ્હોત્રાએ પોતે એક મહિલા હોવા છતાં પણ “અદાલતે ધાર્મિક આસ્થાના મામલેદખલગીરી ના કરવી જોઈએ” એમ કહી તે ચુકાદા સાથે પોતાની અસહમતી વ્યક્ત કરી હતી. સુશ્રી ઈન્દુ મલ્હોત્રાવકીલમાંથી સીધા જ સુપ્રીમ કોર્ટનાં ન્યાયાધીશ બન્યા હોય તેવા સૌપ્રથમ મહિલા ન્યાયમૂર્તિ છે. ઉપરોક્ત બંધારણીય ખંડપીઠના અન્ય ચારેય પુરુષ સભ્યોથી ભિન્ન મત વ્યક્ત કરતી વેળા આ વિદ્વાન ન્યાયમૂર્તિએ જણાવ્યું હતું કે, “વિવિધ સંપ્રદાયો, મતો અને પરંપરાઓ ધરાવતા ભારતીય સમાજમાં કોઈ પણ જૂથ, સંપ્રદાય કે એકમ દ્વારા અનુસરવામાં આવતી પરંપરાને પડકારતી જાહેર હિતની અરજીઓને ધ્યાનમાં લેવાથી દેશનાં બંધારણીય અને બિનસંપ્રદાયિક માળખાને ગંભીર હાનિ પહોંચી શકે છે.”

વધુમાં ધાર્મિક સ્વતંત્રતાના આર્ટિકલ ૨૫ને ટાંકીને તેમણે જણાવ્યું હતું કે, “આ આર્ટિકલ દરેક નાગરિકને પોતાના ધર્મનું મુક્તપણે પાલન કરવાનો સમાન અધિકાર આપે છે. ધાર્મિક સમાનતાની આ બાબતને જે તે સંપ્રદાયના અનુયાયીઓના સંદર્ભે જોવી જોઈએ.” ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી ઈન્દુ મલ્હોત્રાના નિરીક્ષણ મુજબ જેને ધર્મનાં અંગભૂત ઘટકો ગણી શકાય તેવા નીતિના નિયમો ધર્મ નિર્ધારિત કરી શકે છે તેમજ વિધિ-વિધાનો અને સમારંભો પણ ધર્મ નિયત કરી શકે છે અને તે તમામને ધાર્મિક માન્યતા ગણી તેની રક્ષા કરવી ઘટે. ૧૦ થી ૫૦ વર્ષના મહિલાઓને પ્રવેશની મનાઈ ફરમાવતી ધાર્મિક પ્રથા એક “આવશ્યક ધાર્મિક પરંપરા” છે અને શબરીમાલા મંદિર દ્વારા તે વર્ષોથી અનુસરવામાં આવે છે. તેઓએ વળી પોતાના ચુકાદામાં નોંધ્યું હતું કે, “ભગવાન અચ્યપ્પાના હજારો મંદિરો એવા છે જ્યાં સ્ત્રીઓને પ્રવેશ આપવામાં આવે છે જ. જે મંદિરોમાં ભગવાન અચ્યપ્પાએ “નૈષ્ઠિક બ્રહ્મચારી”નું સ્વરૂપ ધારણ કરેલ નથી તે તમામ ૧૦૦૦ થી પણ વધારે મંદિરોમાં તમામ વયની સ્ત્રીઓ ભક્તિ કરવાનાં સમાન અધિકાર ધરાવે જ છે અને ત્યાં શબરીમાલા જેવા નિયંત્રણો અસ્તિત્વમાં નથી.”

તારીખ ૧ ઓક્ટોબર, ૧૯૩૭ ના રોજ ફેડરલ કોર્ટ ઓફ ઈન્ડિયા તરીકે સ્થપાયેલી અને ત્યારબાદ ૨૮ જાન્યુઆરી, ૧૯૫૦ થી સુપ્રીમ કોર્ટ ઓફ ઈન્ડિયા તરીકે ઓળખાતી આપણા દેશની સર્વોચ્ચ અદાલતના ઈતિહાસ અને અનુભવનો વારસો ૮૧ વર્ષથી વધારે વર્ષોનો નથી. જ્યારે શબરીમાલા દેવસ્થાનની પ્રાચીન પરંપરા ૮૦૦ થી ૧૨૦૦ વર્ષ પ્રાચીન હોવાનું મનાય છે. આવા સંજોગોમાં બંનેનો સંપૂર્ણ આદર કરી ‘સમાનતા’ના અધિકાર અને ‘પરંપરા’ના ગૌરવનું મૂલ્યાંકન કરવું ઘટે. હા એ ન ભૂલવું જોઈએ કે કાયદો માનવીને સ્વચ્છંદી અને નિરંકુશ બનતો અટકાવે છે. તો વળી અદાલતનાં ચુકાદાઓને સામાજિક સ્વીકૃતિ પ્રાપ્ત થાય ત્યારે જ તે ચુકાદાઓ વધુ તર્કસંગત અને અર્થપૂર્ણ બને છે.

આમ જુઓ તો નિયમો સાર્વત્રિક હિત કરનારા હોય છે. સાધારણ માનવીને નિયમો બંધનકર્તા અને સ્વતંત્રતા છીનવી લેનારાં લાગે પણ એના અમલથી સામુહિક શિસ્ત, સલામતી, સુવ્યવસ્થા અને જવાબદારી સુનિશ્ચિત થાય છે. એટલે પાંચ-પચાસ વ્યક્તિને વ્યક્તિગત રીતે જેનું

પાલન આકરુંલાગે તે નિયમો આખાય સમાજનાં હિત માટે અનિવાર્ય હોઈ શકે. જેમ કે રમતગમતના નિયમો, શાળા-કોલેજમાં અભ્યાસના નિયમો, ટ્રાફિકના નિયમો, સ્વાસ્થ્ય જાળવવાનાં નિયમો વગેરે વગેરે.

કેટલાક નિયમો સ્થાન વિશેષ હોય છે. જેમ કે અજમેરની દરગાહ પર ચાદર ચઢાવવી કે રૂપાલની પલ્લીમાં ઘી વહાવવું કે અંબાજી મંદિરમાં બજા ચઢાવવી વગેરે. કોઈ ફરજ પાડતું ન હોવા છતાં આ બધી પ્રણાલીઓનું પાલન કરવા માટે માનવી નૈતિક રીતે બાધ્ય છે. કોઈ પણ દેશમાં કે ધર્મસ્થાનમાં જઈએ ત્યારે જ્યાં જઈએ ત્યાંના નિયમોને આપણે અનુસરતાં હોઈએ છીએ. ભલેને આપણી આસ્થા કોઈપણ ધર્મમાં હોય, પરંતુ ગુરુદ્વારા કે મસ્જિદમાં પ્રવેશ કરતા પૂર્વે આપણે આપણાં મસ્તક ઢાંકી લેતાં હોઈએ છીએ. આવા પ્રસંગે આપણે આપણી સ્વતંત્રતાના અધિકાર કરતાં સામાજિક-ધાર્મિક લાગણી અને પરંપરાને વધુ મહત્વ આપતાં હોઈએ છીએ.

જેમ શયનકક્ષમાં અને બેઠકખંડમાં ઉઠવા-બેસવાનાં અને વસ્ત્રપરિધાનનાં નિયમો જુદા હોય તેમ મંદિરમાં પણ પ્રવેશનાં નિયમો આગવા હોઈ શકે. વળી મંદિર ભલે સાર્વજનિક મિલકત ગણાતી હોય પણ મંદિરની પરંપરા વિરૂદ્ધ યજ્ઞવલ્કરનારોની તે અંગત મિલકત તો નથી જ. આવી જાહેર મિલકતના પ્રવેશ અંગેના નિયમો તે મિલકત જે સંપ્રદાય, પરંપરા અને સમાજ દ્વારા પ્રાપ્ત થઈ હોય તેની લાગણીને ધ્યાનમાં રાખીને જ નિર્ધારિત થઈ શકે. લોકશાહી દેશમાં બહુમતીનો અવાજ સર્વોપરી ગણાતો હોય તો પાંચ-પચાસ યજ્ઞવલ્કરોનો અવાજ સાંભળવો જોઈએ કે પછી કરોડો શ્રદ્ધાળુઓનો અવાજ સાંભળવો જોઈએ?

પુરાણકથા અનુસાર ભગવાન અચ્યપા તપસ્વી અને બ્રહ્મચારી હોવાથી સાધના કરવા માટે એમણે પર્વતો અને ગાહ જંગલોના નિર્જન એકાંતને પસંદ કર્યું હતું. ત્યારપછીના સમયમાં ભક્તો પણ એમને અનુસર્યા હશે એમ માની શકાય. પ્રભુ ભક્તિની સાધના ખૂબ અંગત અને વ્યક્તિગત હોય છે. હૃદયમાં ભગવાન સિવાય બીજું કંઈ ન હોય તે રીતે ઈશ્વર સાથે તાદાત્મ્ય સાધવામાં આપણું માનવશરીર પણ જો વિદ્યરૂપ બની નડતું હોય તો બીજાની તો વાત જ શું કરવી? આપણે જાણીએ છીએ કે શરૂઆતથી જ માનવી વિજાતીય આકર્ષણને વશ છે. મીણનો ગુણ પીગળવાનો છે અને અગ્નિનો ગુણ પીગળવાનો છે. તેથી જો એ બે એકબીજાની નિકટ આવે તો અગ્નિના પ્રતાપથી મીણ પીગળે છે. એ ન્યાયે સ્ત્રી અને પુરુષનો સહવાસ થાય ત્યારે પરસ્પર આકર્ષણ થવાનું જ. અને એ આકર્ષણને કારણે મંદિરમાં હોવા છતાં સાધકનું ચિત્ત સ્થિર, શાંત અને એકાગ્ર રહેવું શક્ય નથી. કદાચ તેથી જ શબરીમાલામાં આવી પરંપરા અસ્તિત્વમાં આવી હશે.

આજે પણ એથ્લેટીક્સ અને બોક્સિંગ જેવી રમતોની સ્પર્ધા વખતે રમતવીરોને તેઓના પત્ની કે સ્ત્રીમિત્રોને મળવાની છૂટ

હોતી નથી. અરે હજુ હમણાં સુધી ક્રિકેટરો પણ વિદેશ પ્રવાસમાં પોતાનાં જીવનસાથીને ક્યાં સાથે લઈ જઈ શકતા હતા? અને આમ કરવા પાછળ રમતમાં એકાગ્રતા અને પૂર્ણ ક્ષમતા દાખવી શ્રેષ્ઠ દેખાવ કરવાનો હેતુ રહેલો હતો, નહિ કે સ્ત્રીઓને એમના અધિકારથી વંચિત રાખવાનો કે તેમનો તિરસ્કાર કરવાનો! પરીક્ષાર્થી પરીક્ષાના દિવસોમાં વાંચન-લેખન વગેરે પરીક્ષાલક્ષી તૈયારીઓમાં એકાગ્ર થઈ જાય તો ઘણીવાર મનગમતી પ્રવૃત્તિઓ અને વ્યક્તિઓને સહેજે જ ભૂલી જતો હોય છે. ક્યારેક જમવામાં પણ તેનું ધ્યાન હોતું નથી તો શું એમ સમજવું કે તે મનગમતી પ્રવૃત્તિઓ, વ્યક્તિઓ અને ભોજનનો તિરસ્કાર કરી રહ્યો છે? ના, અલબત્ત નહિ જ. એ જ રીતે શબરીમાલાની પરંપરામાં સ્ત્રીઓનો તિરસ્કાર તો નથી જ.

બીજી વાત, મંદિરમાં જવાનો મુખ્ય હેતુ શું હોવો ઘટે? ઈશ્વરની આરાધના કે દીર્ઘકાલીન પરંપરા તોડવાનો ઉન્માદ? સ્ત્રીઓની સ્વતંત્રતા અને સમાનતાના અધિકારનો સર્વથા આદર કરવો ઘટે. પરંતુ પરંપરા વિરૂદ્ધ ઈશ્વરનાં ઘરમાં પ્રવેશવાનો હક્ક માંગનાર પોતાનાં ઘરમાં કોઈપણ અજાણ્યાં માણસને બેરોકટોક પ્રવેશવા દેશે ખરા? સામાન્ય રીતે મહારાજાઓ અને શ્રેષ્ઠીઓએ મંદિરોના નિર્માણ કરાવ્યાં હોય છે એટલે કે આમ જનતાનું સીધું આર્થિક યોગદાન તો એમાં હોતું જ નથી. સમય જતાં મંદિર નિર્માતાઓ અને તેમના વારસોએ મંદિરોનો માલિકી હક્ક ગુમાવતા મંદિરો સાર્વજનિક સંપત્તિ બન્યાં પરંતુ તેથી કોઈપણ સામાન્ય પ્રજાજન તે મંદિરની સદીઓ પુરાણી પરંપરાને નાબૂદ કરવાનો અધિકાર આપોઆપ મેળવતો નથી. રાષ્ટ્રપતિ ભવન, સંસદભવન, સચિવાલય, ન્યાયાલય, એરપોર્ટ્સ, સિવિલ હોસ્પિટલો તથા અન્ય સંવેદનશીલ ઈમારતો જાહેર મિલકત હોવા છતાં ત્યાં બેરોકટોક પ્રવેશ મળી જતો નથી! અરે ક્રિકેટની મેચ રમાતી હોય ત્યારે જો ચાહકો પોતાના પ્રિય ખેલાડીને મળવા ચાલુ રમતે રમતનાં મેદાનમાં દોડી જાય તો પણ પોલીસ તેમને હાંકી કાઢે છે. અહીં રમતવીરોની સુરક્ષા ખાતર ચાહકોની લાગણીનો અનાદર કરવો પડે.

આપણે એ સ્વીકારવું રહ્યું કે, મંદિર કોઈ પ્રવાસ-પર્થન કે ફરવા જવાનું સ્થળ નથી. મંદિરમાં જવાનો એકમાત્ર હેતુ જે તે મંદિરમાં બિરાજમાન ભગવાન પ્રત્યે શ્રદ્ધા અને ભક્તિ અર્પણ કરવાનો હોવો ઘટે. જો મંદિરમાં બિરાજમાન ભગવાનના તે સ્વરૂપ અને મંદિરની તે વિશિષ્ટ પરંપરાને આપણે સ્વીકારતા ન હોઈએ તો તે મંદિરમાં જઈ તેનો અનાદર કરવો ઉચિત નથી. જેમ બાળક ભણવા માટે શાળાના નિયમોનું પાલન કરે છે અને દર્દી સાજા થવા માટે દવાખાનાના નિયમોનું પાલન કરે છે તે રીતે શ્રદ્ધાળુઓએ જે તે મંદિરના નિયમોનું પાલન કરવું જોઈએ. મંદિરપ્રવેશનું એકમાત્ર પ્રયોજન ભગવાનની ભક્તિ હોવું ઘટે. ભક્તિ એટલે ભગવાન પ્રત્યેનો અત્યંત

સ્નેહ. અને જેને સાચો સ્નેહ હોય તે તો પોતાના પ્રિયતમને જેમને તે જ કરે. પોતાના પ્રિય વ્યક્તિને તે અનુકુળ થાય પણ તેના પર અધિકાર ન દાખવે. સદીઓ પુરાણી પરંપરાને બરખાસ્ત કરવાનો દૈવી હોવાનું કોઈની જાણમાં નથી. મંદિર પ્રવેશની ઝુંબેશ ચલાવનારાઓને તો દીર્ઘકાલીન પરંપરાને તોડવાનો રોમાંચ માણવાનું પ્રયોજન હોય તેવું લાગે છે. જેમ કબડ્ડીની રમતમાં વિરોધી દળના વિસ્તારમાં ઘુસી જઈ એકાદ બે ને આઉટ કરવાં ખેલાડી આમતેમ ઝપાઝપી કરી નાંખે છે તેમ.

જેમ દેશમાં વડાપ્રધાન કે રાષ્ટ્રપતિ સર્વોપરી છે તેમદરેક મંદિરમાં બિરાજમાન ભગવાનનું સ્વરૂપ તે તે મંદિરનું અધિષ્ઠાતા ગણાય. જેમ પરિવારના સહુ સભ્યો પરિવારના મુખ્ય વડીલને અનુકુળ થઈ રહેતાં હોય છે તેમ દર્શનાર્થી ભક્તોએ જે તે મંદિરમાં સ્થાપિત દેવને અનુકુળ થવું પડે. ભક્તનું ધ્યેય ભગવાનની પ્રભુતા (પ્રભુત્વ) સ્વીકારવાનું હોવું ઘટે. પ્રભુને પડકારનાર ક્યારેય પ્રભુને પ્યારો થઈ શકતો નથી. મીરાં, કબીર અને નરસિંહ વગેરે અબુધ કે દુર્બળ નહોતાં. સસ્તી પ્રસિદ્ધિને બદલે સેવાનો આદર્શ એમણે સ્થાપ્યો હતો. સમાજનાં પ્રચંડ વિરોધ અને અવરોધની પ્રતિક્રિયામાં સંઘર્ષનો માર્ગ લેવાને બદલે તેઓએ સમાજનું શ્રેય કરવાનો રચનાત્મક માર્ગ સ્વીકાર્યો હતો. વંચિતોને સક્ષમ કરવામાં તેઓએ પોતાનું આખું આયુષ્ય ખર્ચી નાખ્યું હતું. ધર્મને પડકારવાને બદલે ધર્મનાં શ્રેષ્ઠ મૂલ્યોને તેઓએ ઘરોઘર પહોંચાડ્યા હતાં. મહાલયો અને ઊંચી ઈમારતોમાં રહેલ ધર્મની સુવાસ સુલભ થઈ ઝુંપડે ઝુંપડે પહોંચે તેવો ભગીરથ પ્રયાસ તેઓએ કર્યો હતો. આમ તેઓ જ ખરા યજ્ઞવલ્કરો અને શ્રેષ્ઠ કક્ષાના બૌદ્ધિક લોકસેવકો હતાં.

મંદિરમાજઈ ભગવાનના દર્શન કરવા કે જા અર્ચના કરવી તે તો ભક્તિની સાવ પ્રાથમિક ક્રિયામાત્ર છે. તેકાઈ સાધકની સાધનાનું સૌથી મહત્વનું અને એકમાત્ર તથા અંતિમ સોપાન નથી. મંદિર પ્રવેશનો અધિકાર મળવાથી કાંઈ ‘મોક્ષ’ નથી મળી જવાનો! કોઈ સંસ્થા, સમાજ કે પ્રથાને પડકારવામા અવેશ અને ઝનૂનની જરૂર પડે. પણ ભક્તિ કરીને ભગવાનને રાજ કરવા હોય તો ખરા આત્મબળની જરૂર પડે છે. પોતાના અવળા સ્વભાવો અને દોષોને ઓળખીને તેને નિર્મૂળ કરે, પોતાના મન- ઈન્દ્રિયો પર કાબૂ મેળવે ત્યારે મોક્ષ મળે. ખરી શૂરવીરતા તો પોતાના હઠ, માન અને કોષ્ઠ છતીને વિનમ્રતા, દાસભાવ, સરળતા અને સેવાભાવ સિદ્ધ કરવામા છે. અંદરશૂન્ય થાય તેને જ પરમાત્માની પ્રાપ્તિ થાય છે. કબીરજી કહે છે:

જબ મૈં થા તબ હરિ નહી, અબ હરિ હૈ મૈં નાહિ,

પ્રેમગલી અતિ સાંકરી તામૈં દો ન સમાહિ

કાયદાથી મળેલો અધિકાર આપણને કોઈ મિલકતમાં કે મંદિરમાં પ્રવેશ અપાવી શકે પરંતુ કોઈનાં દિલમાં પ્રવેશ ન અપાવી શકે. સર્વસંમતિ વિના પરસ્પર સહકાર અને સ્નેહ શક્ય નથી. કોઈકે સાચું જ કહ્યું છે : “સહજ શક્યા લલા વહ દૂધ બરાબર, માંગ લિયા વહ પાની બરાબર ઔર ખીચલિયા વહ ખૂન બરાબર.” વળી પ્રવેશના અધિકાર માત્રથી કાંઈ સ્ત્રીસશક્તિકરણ થઈ જવાનું નથી. આજ કાલ સ્ત્રીઓના સન્માન અને સલામતીને અગાઉ ક્યારેય નહોતા એટલા બધા પડકારો થઈ રહ્યા છે ત્યારે તેઓના શૈક્ષણિક અને સામાજિક દરજ્જાને સુદ્રઢ કરવાને બદલે મંદિર પ્રવેશ જેવા મુદ્દે ગેરમાર્ગે દોરી તેઓને ગુમરાહ કરવાની

CAREER GUIDANCE SEMINAR AT FACULTY OF COMMERCE

GLS University's Faculty of Commerce (B. Com.) organized a Career Guidance Seminar for our undergraduate students at GLS Auditorium on December 17, 2018. The resource person for this seminar was Mr. Rohan Garg of Career Launcher, Ahmedabad. Mr. Garg provided

various career options ranging from MBA to CA and CS to government jobs. The seminar that focuses was attended by around 300 students. The entire event was organized by the Economics Club of FOC with Prof. Hastimal Sagara and Prof. Naishal Raval as the in-charge professors.

સાજી થઈ હોય એવું પણ બને ! મંદિર પ્રવેશના મુદ્દે ચાલી તેવી જોરદાર યજ્ઞવળ પંચાયતથી માંડીને પાલમિન્ટમાં અને નોકરીઓમાં સ્ત્રીઓને પ્રતિનિધિત્વ, કન્યા કેળવણી, સ્ત્રી ભૂષણલત્યા, યોનશોષણ જેવા મુદ્દે આવે તે વધુ ઈચ્છનિય છે.

શબરીમાલાના મુદ્દાને સ્ત્રી અને પુરુષની સમાનતાના જંગ સાથે જોડી દેવામાં આવ્યો છે, પરંતુ આ મુદ્દો સ્ત્રીઓને અન્યાયનો નહીં, પણ જે તે મંદિરની સદીઓ જૂની પરંપરા અને ઈતિહાસના આદરનો અને નવયુગની કેટલીક નારીની વિશિષ્ટ અભિલાષાનો છે. યુરોપમાં નારીવાદની યજ્ઞવળ શરૂ થઈ ત્યારે સ્ત્રીઓનો પ્રતિકાર બહુ આકરો હતો. જાણે કે દીર્ઘકાલીન સહનશીલતા પુરુષોના સંપૂર્ણ અનાદર અને વિરોધ સ્વરૂપે પુનર્જન્મ પામી હતી. પરંતુ અંતે એમને લાગ્યું કે સ્ત્રી તો મૂળભૂત રીતે જ વિશિષ્ટ છે. પછી એણે શા માટે પુરુષના પ્રતિબંધ સમી કે પુરુષ સમોવડી થવાનો આગ્રહ રાખવો જોઈએ ? સરવાળે સમાનતાની ભૂખ સાથે જાગેલી એ યજ્ઞવળ આત્મસભાનતા અને આત્મગૌરવના પડાવ થકી સંવાદ અને સુમેળ સાધી સ્ત્રી-પુરુષનું પરસ્પર મૂલ્ય સ્વીકારવા સુધી પહોંચી ગઈ.

જો આપણે સ્ત્રીઓનાં અધિકારની ચર્ચા કરતાં હોઈએ તો ભગવાન અધ્યાપના મંદિરની પરંપરાના અધિકારની ચર્ચા પણ કરવી જોઈએ. ઉપાસકની લાગણીની સાથે સાથે ઉપાસનાનાં નિયમોનો વિચાર પણ કરવો ઘટે. એ પણ સમજવું ઘટે કે મંદિર પ્રવેશનો હેતુ ભગવાનની ભક્તિ અને પ્રસન્નતા છે કે પછી પરંપરા અને ઈશ્વરને પડકારવાની ચેષ્ટા છે ? બળજબરીપૂર્વક મંદિરમાં પ્રવેશી જનારાઓ શું દરરોજ ભગવાનનાં દર્શન કરી ધન્ય થવાની ભાવનાવાળા લોકો છે કે પછી એક જ વાર મંદિર પ્રવેશ કરીને કાયમ માટે તે અટક્યાઓ કર્યાનું અભિમાન કરવાવાળા લોકો છે ? શ્રદ્ધાપૂર્વક ભક્તિભાવથી નિત્ય મંદિર દર્શનને જાવું અને આંદોલન કે આક્રમણ સહીત એકવારમંદિરમાં ધસી જવું તે બંને ઘટનાઓની પાછળ રહેલી ભાવનાઓમાં જમીન આસમાનનો ફરક છે. અતિક્રમણ કરવાથી કોઈ એક સમુદાય અને પરંપરાની અવમાનના થતી હોય તો તેનાથી સામાજિક સંવાદીતા જોખમાય છે તે નિર્વિવાદ સત્ય છે. સમાનતાનો અધિકાર તર્કનાં સંદર્ભે વ્યાજબી ગણી શકાય. પરંતુ જેટલી તમારી ભક્તિ અને સમર્પણ હોય તેટલાં જ ઈશ્વરની આશીર્વાદ મળી શકે, નહિ તો કુદરતી

ન્યાયનો જ ભંગ થઈ જાય. એ ન ભૂલવું જોઈએ કે જ્યારે પુજારીઓએ મંદિરપ્રવેશની મનાઈ કરી તો મંદિરના દ્વાર આપમેળે ખૂલી ગયા અને મીરાંને બાંકેબિહારીએદર્શન દીધા હતા. ભક્તિના માર્ગમાં આંદોલનો, ધરણા કે આગ્રહનો કોઈ મતલબ નથી. મંદિર તો શાંતિનું ધામ છે. ત્યાં સંઘર્ષનો શો મતલબ ? અને ચોરીછુપીથી કે રાજકીય પીઠબળને આધારે ક્વેળાએ મંદિરમાં ઘૂસી જવાથી એક પરાક્રમ ક્યાંનો કે પોતાનું બળ બતાવી દીધાનો અહં જરૂર સંતોષી શકાય પણ તેનાથી ભગવાન રાજ થતાં નથી.

કેટલાંક નીરીશ્વરવાદીઓ તો આ સમસ્યાને 'છૂતાછૂત'ની કુપ્રથા સાથે સરખાવવાની ભૂલ કરી બેઠાં! હકીકતે અસ્પૃશ્યતાનો કુરિવાજ તો તમામ આર્થિક, સામાજિક, શૈક્ષણિક અને ધાર્મિક ક્ષેત્રે આખેઆખાં પરિવારો સહિતની જાતિઓને તેઓના અધિકારોથી વંચિત રાખતો હતો. તેનાથી સમગ્ર સમાજની એકતા અને માનવતાને ખતરો હતો. અહીં શબરીમાલા જેવું એકાદ મંદિર મહિલાઓને તેઓના જીવનનાં એક ચોક્કસ સમયગાળા માટે જ મંદિરમાં પ્રવેશનો નિષેધ કરે છે. તેઓ પોતાના જીવનના બાકીના વર્ષોમાં તો બેરોકડોક શબરીમાલા મંદિરમાં પ્રવેશ મેળવી શકે છે. આધુનિક ભૌતિકવાદના આ યુગમાં લાખો લોકો મંદિરોમાં દર્શન જતાં નથી અને મંદિરોમાં દર્શન ન જવાથી તેમને કોઈ આર્થિક, સામાજિક કે શૈક્ષણિક પોટ પડી હોવાનું નોંધાયું નથી. મંદિર પરનું કોઈ પણ પ્રકારનું અતિક્રમણ એ મહમદ ગઝનીના અતિક્રમણની યાદ અપાવે છે, પછી તે સંપત્તિ માટે હોય કે ભક્તિની પરંપરા તોડવા માટે હોય, તે અતિક્રમણ સ્ત્રી દ્વારા હોય કે પુરુષ દ્વારા હોય!

એકદમ અધીરા કે આકળા થઈ જવાને બદલે શાંત ચિત્તે વિચારીએ તો સમજાશે કે ભારતમાં

સ્ત્રી ઉત્કર્ષની ઉજ્જવળ પરંપરા છે તેવી બીજે ક્યાંય નથી. પશ્ચિમની સંસ્કૃતિમાં ફક્ત પુરુષો જ ભગવાન, મસિહા, પયગંબર અને અલ્લાહનું બિરૂદ પામ્યા છે. જ્યારે ભારતીય ધર્મ અને પરંપરામાં સ્ત્રીઓને સર્વેશ્વરી, ભૂવનેશ્વરી અને જગતજનની માનવામાં આવે છે. દેવીપુરાણ અનુસાર સમગ્ર સૃષ્ટિના સર્જનના મૂળમાં રહેલ સર્વશક્તિમાન આદ્યશક્તિ દેવી છે. ભાગવતપુરાણના છઠ્ઠા સ્કંધમાં ભગવાનની ચાર અત્યંત પવિત્ર રચનાઓ પૃથ્વી, સમુદ્ર, વૃક્ષ અને સ્ત્રીને પતિતપાવન

GLS University Faculty of Commerce (B.com), Department of Economics organized a workshop on Professional Grooming & Personal Branding on December 14, 2018 (Friday) at H.H. Auditorium, GLS University campus, Ahmedabad. In charge professors were Prof. Hastimal Sagara, Prof. Naishal Raval, and a team of volunteers.

The workshop covered the aspects like knowing one's own personality, Corporates and Social Etiquettes, Dressing style for male and female, Skin care and Hair care tips, Body language, and Interpersonal skills. The speaker was ex. Student of GLSIC, Ms. Reshma Pathan, Former Air-Hostess,

Qatar Airways Aviation & Grooming Trainer Image Consultant. The other speaker was Ms. Deepika Singh, Head of Training Department, Sky 9 Aviation Academy.

The total number of participants was 250, and students were excited about the event and liked the entire event very much.

ગણવામાં આવ્યા છે. જે પતિતને પણ પાવન કરે તે નારી સદા નમસ્કારને પાત્ર જ હોય ! જે દેશની પ્રજા સદીઓથી સ્ત્રીઓને દેવીઓ તરીકેનું આદરમાન આપતી આવી હોય તે દેશમાં એકાદ બે મંદિરોમાં સ્ત્રીઓના મર્યાદિત પ્રવેશની પરંપરાનો હેતુ સ્ત્રીઓની અવમાનના કરવાનો હોઈ જ ન શકે. આ પરંપરા પાછળ રહેલા ગર્ભિત અર્થને શોધવા જેટલો પરિશ્રમ થવો જોઈએ અને તે માટે પુરતીમોકળાશ મળવી જોઈએ. કોઈ પણ એક પક્ષનું જડતાથી સમર્થન કે ખંડન કરનાર આત્યંતિક વલણ અપનાવવાને બદલે ધીરજથી કામ લેવું જોઈએ. ઉતાવળ કરવાનો કોઈ અર્થ નથી.

એ ન ભૂલવું જોઈએ કે શબરીમાલામાં જેમ સ્ત્રીઓને મર્યાદિત પ્રવેશ છે તેમ ભારતમાં ઘણા મંદિરો એવાં છે કે જ્યાં પુરુષોના પ્રવેશ ઉપર નિયંત્રણ છે. કેરળમાં આવેલા અત્તુકળ ભગવથી મંદિરમાં દસ દિવસીય પોંગલના તહેવારમાં ૩૦ લાખ સ્ત્રીઓ એકઠી થાય છે પણ તેમાં પુરુષોને પ્રવેશ નથી. કેરળમાં જ આવેલા ચાકુલઅથુકાવુ મંદિરમાં સતત ૧૦ દિવસ સુધી ઉપવાસ રાખીને પુરુષ પુજારી "ધનુ" ના દિવસે નારીપુજા દરમ્યાન સ્ત્રીઓના પગ પખાળે છે. નારીપુજા દરમ્યાન પુરુષોને મંદિરમાં પ્રવેશ નથી. રાજસ્થાનનાં પુષ્કરમાં આવેલ અને ૧૪ મી સદીમાં બંધાયેલા બ્રહ્મા મંદિરમાં એક ચોક્કસ તિથિએ પરણિત પુરુષોને પ્રવેશ નથી. પુષ્કરમાં જ આવેલ સાવિત્રી મંદિરમાં પણ પુરુષોને પ્રવેશ નથી. કન્યાકુમારી ખાતે આવેલ ભગવતી માં મંદિરમાં પણ પરણિત પુરુષોને પ્રવેશ નથી. અહીંસંન્યાસીઓ પણ કેવળ મંદિરના પ્રવેશ દ્વાર સુધી જ જઈ શકે છે. બિહારના મુઝફરપુરમાં આવેલા માતા મંદિરમાં ચોક્કસ દિવસોએ પુરુષોને પ્રવેશ નથી, અરે ત્યાંના પુરુષ પુજારીઓને પણ નહીં! આસામમાં આવેલ કામપ્યા મંદિરમાં પણ ચોક્કસ દિવસે દરમિયાન પુરુષોને પ્રવેશ આપવામાં આવતો નથી. ઓરિસ્સાનાં કેન્દ્રપારા જલ્લામાં આવેલ માં પંચુબુરલી મંદિરમાં છેલ્લા ૪૦૦ વર્ષમાં એક પણ વખત પુરુષોને પ્રવેશ આપવામાં આવ્યો નથી. અહીંમંદિરમાં બિરાજમાન મુર્તિઓને સ્પર્શ કરવાનો અધિકાર મહિલાઓને જ અને તેય કેવળ દલિત મહિલાઓને જ છે.

સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયમાં પણ બહેનો માટે કેટલાક અલાયદા મંદિરો રચવામાં આવ્યા છે, આ મંદિરોમાં કોઈ પુરુષોને પ્રવેશ નથી. બહેનો માટેના આ અલગ

મંદિરોને કારણે સ્ત્રીઓને મુક્ત રીતે શિક્ષણ, સત્સંગ અને વ્યક્તિત્વ વિકાસ કરવાની શ્રેષ્ઠ વ્યવસ્થા ઉભી થઈ છે. અને તે પણ આજથી આશરે ૨૨૫ વર્ષ પહેલાં, કે જ્યારે સ્ત્રીઓના અધિકારોની વાત કરવાનો કોઈએ વિચાર સુદ્ધા કર્યો નહોતો. ધર્મ ક્યારેય અંધાધુંધી કે અરાજકતા ફેલાવવાનું કાર્ય કરતો નથી. પરમ પૂજ્ય પ્રમુખ સ્વામી મહારાજ હંમેશાં કહેતા હતા કે, 'પરસ્પર પ્રીતિ પ્રસારાવે તેધર્મ'. આ તેઓનું જીવન સૂત્ર હતું જે તેમણે લાખો અનુયાયીઓને આત્મસાત કરાવ્યું હતું. તેઓ સદા ધર્મ અને પ્રશાસનનો સુમેળ ઈચ્છતાં. તેઓ દેશવિદેશમાં વસતાં અનુયાયીઓને હંમેશાં પોતપોતાનાં રાષ્ટ્રનાં કાયદા અને પરંપરાનું સન્માન અને પાલન કરવાનો આગ્રહ કરતા. સાચો ધર્મ હંમેશાં શાસનનો આદર કરે છે.

માનવ સહિત સમસ્ત જીવનસૃષ્ટિનું વૈવિધ્ય જાળવી રાખવા આજે આખું વિશ્વ તલપાપડ છે. નામશેષ થઈ રહેલ દુર્લભ સજીવો, વનસ્પતિઓ અને પર્યાવરણની વિલક્ષણતાને ટકાવી રાખવા સમગ્ર વિશ્વમાં એકમત પ્રવર્તે છે. એ જ રીતે વિશ્વના કોઈપણ ખૂણે આવેલી વિલક્ષણ પ્રજાતિઓ, તેઓના રીતરીવાજો અને જીવનશૈલીને કોઈ આંચ ન આવે તથા સમગ્ર વિશ્વનું વૈવિધ્ય અકબંધ રહે તે માટે આખું વિશ્વ પ્રયત્નશીલ છે. જેમ કે એક અમેરિકન પર્યટકની હત્યા છતાં આંદામાનની સેન્ટીનલ પ્રજાતિના સાર્વભૌમવને પડકારવાની તમામ નૃ વંશશાસ્ત્રીઓ અને સમાજશાસ્ત્રીઓ ના પાડે છે.

પોતાનાં આગવા રીતરિવાજો અને પરંપરાનું પાલન કરતાં વિશ્વનાં કેટલાક આદિવાસી સમુદાયો આજે પણ આદિમાનવની જેમ જીવન ગુજારે છે. આજે પણ તેઓ વિજળી, આરોગ્ય, શિક્ષણ, વ્યવસાય, સંદેશાવ્યવહાર, વાહનવ્યવહાર, આધુનિક ઉપકરણો વગેરે આધુનિક સુખ-સુવિધાઓથી વંચિત રહી જવે છે. આપણી જ પૃથ્વી પર વસતાં આપણાં જ આ ભાઈભાંડુઓને શિક્ષિત, વિકસિત અને આધુનિક બનાવી દેવાને બદલે તેઓનીસદીઓ પુરાણી ધાર્મિક અને પારંપરિક જીવનશૈલીનેસન્માન આપી તેઓની એ જ જીવનશૈલી અને પરંપરાઓને યથાવત જાળવી રાખવાનો આપણે પ્રયાસ કરીએ છીએ. અરે, તેઓની નૈસર્ગિક જીવનશૈલીને ખલેલ ન પહોંચે એ માટે આપણે પુરતો બંદોબસ્ત કરીને વિકસિત સમાજને તેઓનાં સંપર્કમાં આવવા દેતાં

નથી. આમ કરીને શું આપણે તેઓને વિકાસ અને સુખ-સુવિધાઓથી વંચિત નથી કરી રહ્યા ? તેઓએ પોતાની સદીઓ પુરાણી જીવનશૈલી છોડવા વિના વિવિધતાઓનો એક નમૂનો બની રહેવું એવો નિર્ણય આપણો(આધુનિક વિશ્વ સમુદાયનો) છે કે એ લોકોનો ? શું આપણે એ બાબતે એમની લાગણી કે અભિપ્રાય જાણવાનો તટસ્થ પ્રયાસ કર્યો છે ખરો ? જો સેન્ટીનલ જેવી પ્રજાતિઓના સાર્વભૌમવને આપણે આદર આપતા હોઈએ તો શબરીમાલાનાં સાર્વભૌમવને પણ આપણે આદર આપવો જોઈએ.

આમ જુઓ તોસમગ્ર મુદ્દો તર્ક કરતાં વધુ સંવેદનાને લગતો છે. સમગ્ર જગત પરિવર્તનશીલ છે એટલે પરિવર્તનનો ઈન્કાર કરવો યોગ્યતો નથી જ. વળી અહીં તો નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતનો હુકમ છે એટલે એનું સંપૂર્ણ સન્માન અને પાલન કરવું ઘટે. સામે પક્ષે ઈશ્વરપ્રણિત સદીઓ પુરાણી પરંપરાનું જતન કરાવવાની લાગણી પણ પ્રબળ છે એ કેમ વિસરાય ? ભારતના સંવિધાનને આધારે ન્યાયાલયે ખૂબ દુરોગામી નિર્ણય લીધો છે. આવા નિર્ણયો કાલગામી અને કાલસ્પર્શી હોય છે. સમય જતાં એના વ્યાપક પરિણામો પ્રાપ્ત થતા હોય છે. જ્યાં સુધી કાળગર્ભ તૈયાર ન થાય ત્યાં સુધી એ અંગે કોઈ પણ કહેવું વહેલું અને અન્યાયી ગણાય. જેમ ગ્રીષ્મની ગરમીઆકાશમાં વર્ષાનો ગર્ભતૈયાર કરે છે એમ હાલનો સમાજ એક અર્થપૂર્ણ મંથનમાંથી પસાર થઈ રહ્યો છે. એટલે કોઈ પણ એક પક્ષે ઢળી જવાને બદલે થોભી જઈને આપણે સાક્ષીભાવ કેળવવો રહ્યો. આમ થવું જ જોઈએ કે આમ ન જ થવું જોઈએ એવા અત્યાગ્રહને છોડીને એકબીજાને સમજવાની કોશિષ કરવી જોઈએ. પરસ્પર સ્નેહ, સન્માન, સહમતી અને સહકાર જગાવી શકે એ જ સાચા સંઘર્ષ, ચર્ચા અને યજ્ઞવળ. શું આપણે એ મુકામે પહોંચી શકીશું ખરા ?

નોંધ : વર્તમાન ઘટનાક્રમસંદર્ભે અહીં પ્રસ્તુત લેખકના અંગત વિચારો તત્કાલ સ્ફૂરેલ કેવળ સાહિત્યિક અભિવ્યક્તિ માત્ર છે. તેમ કરવા જતાં ન્યાયપાલિકા કે બૃહદ નારીસમાજની અવમાનનાકરવાનો કોઈ હેતુ નથી. તેમ છતાં જો કોઈને ઠેસ પહોંચી હોય તો ક્ષમા યાચું છું.

(The writers are Pro-Vost of GLS University and Faculty in English at L & C Mehta Arts College, respectively)

RECIPE

Mozzarella Basil Sandwiches**Ingredients**

- 1 Panini Bread , (Multi grain)
- 1 Tomato , sliced
- 4 Mozzarella cheese , slices

For the Basil Pesto

- 1 cup Basil leaves
- 5 cloves Garlic
- 10 Walnuts
- 3 tablespoon Olive Oil

Salt , to taste

How to make Mozzarella Basil Sandwiches Recipe

To begin making the Mozzarella Basil Sandwiches Recipe, first the pesto has to be made. Add all the ingredients including basil, walnuts, garlic, olive oil, salt into a blender and blend it to form a smooth paste.

Heat a tawa, cut the multi grain bread into half, spread butter over it and toast it on the

hot tawa till it crisps up and become golden brown.

Take a heap tablespoon of the pesto and spread it evenly over one slice of the bread and place the tomato slices and mozzarella cheese over it and cover it with another bread slice and serve.

(Source: <https://www.archanaskitchen.com/mozzarella-basil-sandwiches-recipe>)

SCHOLARSHIPS / FELLOWSHIPS / RESEARCH OPPORTUNITIES**(A) OPPORTUNITIES FOR STUDENTS:**

1. **Carl von Ossietzky University of Oldenburg Scholarships for International Student in Germany, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/carl-von-ossietzky-university-of-oldenburg-scholarships-international-students-germany/2018/09/27/>
Last Date: January 15
2. **70 Full British Council India: Women in STEM Scholarships for Indian Students at WMG in UK, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/full-british-council-india-women-stem-scholarships-indian-students-wmg-uk/2018/12/14/>
Last Date: January 7
3. **Leiden University Walraven Master Scholarships in Netherlands, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/walraven-master-scholarship-international-students-leiden-university-netherlands/2017/10/23/>
Last Date: February 1
4. **York University VISTA Masters Scholarships in Canada, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/york-university-vista-masters-scholarships-canada/2018/12/06/>
Last Date: January 31
5. **University of Ontario Institute of Technology Undergraduate Research Award in Canada, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/university-of-ontario-institute-of-technology-undergraduate-research-award-canada/2018/12/05/>
Last Date: January 21
6. **Faculty of Information Mackenzie King Scholarships at University of Toronto in Canada, 2019-2020**
For Details: <https://scholarship-positions.com/university-toronto-faculty-information-mackenzie-king-scholarships/2018/11/15/>
Last Date: February 1
7. **UIC Douglas A. Garofalo Nine-Month Teaching Fellowship for International Students in USA, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/uic-douglas-a-garofalo-nine-month-teaching-fellowship-international-students-usa/2018/12/14/>
Last Date: January 21
8. **International Doctoral Training Scholarships for Indian Graduates at University of Warwick in UK, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/international-doctoral-training-scholarships-indian-graduates-university-warwick-uk/2018/12/22/>

9. **Cancer Research UK 4 Year PhD Studentships at Barts Cancer Institute in UK, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/cancer-research-uk-4-year-phd-studentships-barts-cancer-institute-uk/2018/12/20/>
Last Date: January 18
10. **MIB Enrolment Award at Monash South Africa, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/mib-enrolment-award-monash-south-africa/2018/12/17/>
Last Date: February 28
11. **UHR Scholarships for Masters Students in Sweden, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/uhr-hs-masters-scholarships-university-skovde-sweden-2015/2014/07/01/>
Last Date: February 1
12. **University of Oregon General University Scholarships in USA, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/general-university-scholarships-university-oregon-usa/2017/11/03/>
Last Date: January 15
13. **Trinity College, University of Cambridge Ramanujan Research Studentship in Mathematics, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/ramanujan-research-studentship-mathematics-trinity-college-cambridge-uk/2015/11/14/>
Last Date: January 18
14. **ICR PhD Studentships for International Students in UK, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/icr-phd-studentships-international-students-uk/2018/12/20/>
Last Date: January 31
15. **La Trobe University Computer Science and Information Technology Undergraduate Scholarship in Australia, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/la-trobe-university-computer-science-information-technology-undergraduate-scholarship/2018/10/26/>
Last Date: January 31

(B) OPPORTUNITIES FOR TEACHERS:

1. **Google PhD Fellowship Program for Graduate Students, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/google-phd-fellowship-program-graduate-students/2018/11/30/>
Last Date: February 4
2. **University of Bordeaux Postdoctoral Fellowships in France, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/>

postdoctoral-fellowships-international-applicants-university-bordeaux-france/2017/10/26/

Last Date: January 16

3. **LSA Manoogian Postdoctoral and Visiting Scholar Fellowships for International Students in USA, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/lsa-manoogian-postdoctoral-visiting-scholar-fellowships-international-students-usa/2018/10/27/>
Last Date: January 15
4. **International Student Fellowship at Ruhr University Bochum in Germany, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/international-student-fellowship-ruhr-university-bochum-germany/2018/12/22/>
Last Date: Open for applications

(C) OPPORTUNITIES FOR STUDENTS AND TEACHERS:

1. **PhD Scholarships in Novel Diagnostics, Therapeutics and Theranostics in Australia, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/phd-scholarships-in-novel-diagnostics-therapeutics-theranostics-australia/2018/12/17/>
Last Date: January 15
2. **PhD Studentships for UK/EU and International Students at University of East Anglia in UK, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/phd-studentships-uk-eu-international-students-university-east-anglia-uk/2018/10/26/>
Last Date: January 20
3. **King's College London Graduate School International PGR Student Scholarships in UK, 2019-2020**
For Details: <https://scholarship-positions.com/kings-college-london-graduate-school-international-pgr-student-scholarships-uk/2016/11/17/>
Last Date: January 11
4. **University of Adelaide Higher Education Scholarship for International Students in Australia, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/university-adelaide-higher-education-scholarship-international-students-australia/2018/10/31/>
Last Date: Open throughout the year
5. **Fully-Funded Portsmouth Global PhD Scholarships for International Students in UK, 2019**
For Details: <https://scholarship-positions.com/fully-funded-portsmouth-global-phd-scholarships-international-students-uk/2018/12/21/>
Last Date: February 17

EVENTS AND ACHIEVEMENTS

SHINING STAR AT FOM – KUSH MEHTA!

“While others are utilizing 24 hours, I’m trying to optimize 86,400 seconds in a day.” - Kush Mehta, student of Integrated MBA - Faculty of Management, GLS University.

Kush has recently been awarded for being a part of 200 Live Internship Projects. His achievements speak abundant about his passion and dedication towards his work. He has been associated with indigenous, national as well as international brands. Some of the well-known brands are One Plus Mobile, Pantene, Be Attractive, Envisage Global, Timeout 72, Sony Music, Swadesi, Loco App, Weekend Window, FMS Delhi, IIM Indore, Gypsy Events, Infibeam,

Enrise India, DhruVats Media, Yuva Nation, Wings To Wills, City Shore, Swiggy, Fastrack & many more.

He has worked in various fields like Sales & Marketing, Digital Marketing, Content Writing & Creating, Event Marketing & Management,

Personal Branding, Tour Management, Research Analysis, Business Development, Client Acquisition, Brand Commercializer, Strategic Head, Business Consultant, Social Media Manager, Campus Ambassador & Influencer, Community Buildings, HR Management, Public Relations Management, Survey Panel Member, Beta Software Tester, Movie Production Manager, Video Editor, Online Educator, Brand Building and Digital Promotion at a very young age.

With an extremely impressive background and bright future to look ahead, Faculty of Management congratulates him and wishes all the best for all his future endeavors!

SPIRITUAL INTELLIGENCE TEACHES JUSTICE AND EMPATHY: ANJU SHARMA

Addressing the law students of GLS Law College, Ms Anju Sharma, Principal Secretary, Department of Education, Govt of Gujarat, viewed that Spiritual Intelligence (SI) is the new focus of the Philosophers, Psychologist and Development Theorists. This is more important for the law professionals because it teaches responsibility, positivity, justice, fairness and empathy. Citing the examples, she viewed that the court judgements should be based on objectivity, fairness and empathy. People face predicaments in life because of the “I” factor is dominating in thinking.

Clarifying the doubts, she

opined spirituality should not be confused with religion. She stated her belief of a spiritual person being a religious human being.

Dr Mayuri H. Pandya, Director of the college welcomed

the guest and informed the audience about Ms Sharma’s book on spiritual intelligence titled “Corporate Monk” releasing soon. The lecture concluded with open-house interaction with students.

WORKSHOP ON CROSS PLATFORM MOBILE APPLICATION DEVELOPMENT USING IONIC

Faculty of Computer Applications and Information Technology had organized a workshop on “Cross Platform Mobile Application Development using IONIC” on 15th December, 2018 for BCA and iMSc(IT) students. The resource person for the workshop was Mr. Pratik Maniar, Sr. Software Engineer, Dynamic Elements.

IONIC is an emerging software with a lot of potential as it has the capability to combine the development of an application on both iOS and

Android by only writing a single piece of code. The

workshop covered both theoretical and practical aspects.

MONETA 2018

Faculty of Commerce(B. Comhonours) participated in India’s largest financial management festival MONETA 2018 organized by R.A Podar College of Commerce, at Mumbai from 12th December 2018 to 15th December 2018. 36 colleges across India participated in the competition. Faculty of Commerce (SMPIC)

bagged 2nd runner up position in overall performances. The institute was awarded Rs.10,000/- cash prize as well as certificates. The Participants were Chirag Agarwal, Rahul Talreja, Nupur Panbude, Nrup Shah, Devansh Shah, Manav Mehta, Lakshay Gothi, Shubham Jaiswal, Vishnu Vardhan, and Saurav Jain.

FACULTY ACHIEVEMENT AT FOM

Prof. Ashok Bantwa presented research paper titled ‘A Study on Policy of Controlling Number of IPOs in Primary Market to Control Volatility in Secondary Market in India’ and secured Second prize for ‘Best Research Paper’ award at International Conference on ‘Advances in Business Management’ organized by Symbiosis Institute of Business

Management, Pune on 14th and 15th December 2018.

FBA (NRBBA)

Students of Faculty of Business Administration (NRBBA), GLS University participated in ‘S/he Fest’ competition organised by Faculty of Commerce (SMPIC). Vanshika Gurnani student of

SEM-6 won first prize in poetry completion. SEM-2 student Angel Parekh won second prize in bookmark making competition and team of Hitakshi Bhutaiya and Vidhi Shah from SEM 4 bagged third prize in rangoli.

GLS LAW COLLEGE WILL HAVE LAW LABORATORY: SUDHIR NANAVATI

By Dr Binod K Das

Addressing the students of GLS Law College, Shri Sudhirbhai Nanavati, Executive Vice-President, GLS, declared that GLS Law College will have law laboratory to impart practical training to budding lawyers. He emphasized that law cannot be taught in the classroom alone. Rather a laboratory can impart practical insights of the legal profession.

Undertaking a practical session with the law students, he discussed the functioning of the collegium system, appointment of the judges of the Supreme Court and High Courts and protocol of Chief Justice of India. Similarly, he explained the writ petitions, formation of the court benches, general clauses, rules and regulations in the Supreme

Court. All these discussions took place in the question-answer method.

Assuring the students on the career in law, he said that law at present has opened many opportunities as career path. Besides litigation, non-litigation area is also opening opportunities for the law graduates.

The term non-litigation refers to situation where a dispute is settled by a method other than bringing a lawsuit to the court. This method has gained popularity because it is manageable, inexpensive and delivers speedy justice. Usually, arbitration, mediation and conciliation methods are used as non-litigation methods.

While explaining arbitration, he viewed the dispute will be judged by some persons in arbitration case. An arbitration

award is legally binding on both sides and enforceable in the courts

Mediation is a structured, interactive process where a neutral third party assists in resolving conflicts through the use of communication and negotiation techniques. Contrarily, a conciliator meets with the parties in an attempt to resolve their differences. Frequent communication and

interpretation of issues are used by conciliators. Citing his personal experience, he suggested, students should opt for the litigation area because better name and fame are assured in the litigation sides. However the success in legal profession will demand hard work, devotion and commitment to the profession, he cautioned. Assuring the students that in future he will undertake more

practical sessions in the classroom, he concluded the lecture.

Inviting the Chief Guest, Dr Mayuri Pandya, Director, GLS Law College, lauded the principled-stand taken by Shri Nanavati to deny briefings of rape victims for a law suit trial.

(The writer is an Assistant Professor at GLS Law College)

99099 43322
www.dharmadev.net

**BARISH KI BUNDE
DHARMADEV SE GUNJE**

7to 77 Lacs
1,2,3 & 4 BHK Apartments & Bungalows

100% loan paper available
Sample house ready at all sites

VASNA SATELLITE BOPAL RANIP NAROL NARODA SHAHIBAUG